

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америк ПЕНТА ЦЕНТА Закордоном

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0801 — 4-0837 — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016.

THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ПЕРЕМИР'Я В СТАЛЕВОМУ ПРОМИСЛІ ПРОДОВЖЕНЕ

Вашингтон, 21 вересня. — Під час спільної конференції представників сталевих промислів і юні сталевих робітників наспів зазнав президента Трумана до обох сторін у спорі, щоб вони почали переговори на своїх засадах і щоб продовжили перемир'я до 1 жовтня. Досі субота 25 вересня була кінцевим днем перемир'я, бо тоді мали сталеві робітники вийти на страйк. Завів президента найшов негайний послух у трьох великих підприємствах виробу сталі, а саме: в Юнайтед Стіл Корпорейшен, Джовис енд Логліні і Ріпобліс. Представник Юнайтед Стіл Корпорейшен, Бенджамін Ферлес, заповів прихильне настановлення. Тому, що юні сталевих робітників заповів засідання свого уряду на наступний день, представник юні Філіп Морей вніс, що зазнав президента буде обговорений на засіданні, однак він самий передбачує прихильне рішення юні. Юні стоїть на становищі президентської ради, щоб кошта старечій пенсії платили самі підприємства ціною доплати по 10 центів від години за кожного робітника, а підприємці далі стоять на становищі, що робітникам повинні доплачувати частку коштів.

Негодують на продовження перемир'я, виходять на страйк.

Пітсбург, Па. — Серед робітників у трьох сталевих підприємствах постоєло нагодуювання проти заміщення президента до продовження перемир'я і 5.300 робітників вийшли на страйк самостійно. Страйковий рух почався в підприємствах Карвері-Ліноу Стіл Компані, в Амбриджі, коло Пітсбурга, за ним пішли робітники з Сопіріор Плені, у місцевості Карнегі, й Юніверсал Сайклоне Стіл Компані, з Брандвіл.

ЗАПОВІДАЮТЬ ЗАМІЩЕННЯ В ПІДПРИЄМСТВАХ ФОРДА

Дітройт. — Представники підприємства виробу автомобіля Форда і юні автомобільних робітників перевели цілу ніч на нарадах для вирішення спору в справі старечій пенсії для робітників. З нарад наслідок погодилися, що обі сторони майже погодилися на всіх точках, а ще тільки дрібні формальні справи мають бути обговорені, щоб не дійшло до страйку. Головний спір ішов про вік, від якого робітників мали б діставати пенсію. Форд пропонував скінчених 68 літ життя, юні домоглася скінчених 60 років. Кажуть, що погодилися на 65 років.

ПІДСУДНИЙ КОМУНІСТ ПРО НІГЕРСЬКУ РЕСПУБЛІКУ

Нью-Йорк. — Генрі Вінстон, один з членів американського комуністичного Політбюро, обвинувачений в змові проти уряду Злучених Держав, щиро розповідав як свідок у своїй власній справі про свою працю, як директора освітнього департаменту Комуністичної партії. Тому, що він є нігерицького роду, він довів записки над записками про намір створити нігерицьку республіку. Хоч він заперечив про існування такого плану, однак доводив потребу відокремлення нігрі в 49 статей, щоб дати нагоду нігрі виконувати високі урядові становища.

ДІН АЧЕСОН ПРО „СТРАШНУ СЕРІОЗНІСТЬ“ СХІДНО-ЗАХІДНИХ ПРОБЛЕМ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР НА СЕСІЇ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ДОРАДЖУЄ ТЕРПІЛИВІСТЬ В РОЗВ'ЯЗАННІ ТИХ ПРОБЛЕМ, ВВАЖАЄ ОПРАВДАНИМИ НАДІЇ НА МИР ТА ОБВИНУВАЄ СОВЕТІВ

— Лейк Сокеес, Н. Й., 22 вересня. Державний секретар Дін Ачесон виступив вчора з промовою на сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, висловлюючи американський офіційний погляд на цілу низку міжнародних проблем. Він ствердив, що головною справою в міжнародній політиці є тепер протиріччя проблеми між Советським Союзом та Західними державами, вважаючи деякі з них за „страшно серйозні“. Проте, він виявив багато оптимізму щодо можливостей розв'язки тих проблем, дорадуючи тільки терпеливість та наполегливість в підході до них. Він вважає, що деякі розбіжності занадто глибоко акоринілись, щоб їх можна було розв'язати швидко компромісами чи поодинокими дипломатичними жестиами. Натомість їх можна цілком певно перемогти „крок за кроком“, витривалістю та спільною доброю волею. Ачесон вважає, що проблеми спільної безпеки не можна розв'язати інакше, як тільки на світовій базі через Об'єднані Нації. Посередньо він обвинувачував Советів в цілому ряді акцій, що призвели до теперішнього напруження та ускладнення двобайний розгляд цілого ряду справ, поставлених на порядку дня і звернених на забезпечення миру. До цих справ він зарахував теж проблему Греції, Кореї та порушення міжнародних договорів щодо людських прав советськими сателітами і власне ці три проблеми натрапляють на советський спротив. Загальний тон виступу секретаря Ачесона вважається за дуже поміркований та угодливий.

ПРОПАВ АМЕРИКАНСЬКИЙ АРХИТЕКТ У ПОЛЬЩІ

Вашингтон. — Департамент стежить оприлюдненню, що Герман Філд, архітект з Злучених Держав, який мав позицію при Вестер Різерві Юніверситі, пропав у Польщі серед невідомих обставин. Він виліз з Варшави літаком до Праги 20-го вересня, однак до Праги не доїхав. Американська амбасада в Варшаві ствердила, що імі Філда було поміщене на лімі підпорожжів, однак він самий не увійшов на літак. Зарит амбасада до польського міністерства закордонних справ, чи польська влада затримала Філда, остався без відповіді.

СЛУЖБОВЕ ВІДЗНАЧЕННЯ ВОЛТЕРА БАКАДА

Нью-Йорк. — Загальнозвісний український громадський діяч, голова Українського Молодого Хору Метрополітанського округу Нью-Йорку й Нью-Джерсі і організатор різних імпрез, дістав службовий аванс у своїй фірмі Мерил, Лінч, Пірс, Феннер і Бін. Його іменомано екзекутивним рахмистром, отже він найшовся серед фронтів прайвнкіс цієї фірми. Фірма Мерил, Лінч і Ко., має 98 бюр в місті Нью-Йорку, а п. Бакада працює в бюрі при П'ятій Еверену. Її спеціальністю є торгівля, цінними паперами („стакс енд бондс“).

АДВ. Р. СМУК ВИХАВ ДО ЄВРОПИ

Нью-Йорк, 22 вересня. — Після шістьтижневого побуту в Злучених Державах, сьогодні ввечері виліз літаком до Німеччини директор європейської місії ЗУАДКомітету, адв. Роман І. Смух з Шикаго. Під час свого побуту в цій країні він відвідав цілий ряд громад, познайомлюючи громадянство з проблемами переселення акцій, та взяв участь в багатьох нарадах з центральним Комітетом і відповідними властями в справі дальших можливостей переселення. З хвилиною закінчення переселення формальностей, планується відправити редукцію апарату ЗУАДКомітету в Європі. З відповідними інструкціями в тому напрямі та головню щодо дальшого ведення і регуляції переселення вихав адв. Р. І. Смух.

ВСТАНОВЛЕНО КОМУНІСТИЧНИЙ РЕЖИМ ДЛЯ КИТАЮ

Шанхай, Китай, 22 вересня. — Вчора ввечері під гук гарматних салв відкрито в Пей-чінгу „китайську народно-політичну дорадчу конференцію“, яка проголосила встановлення „Китайської Народної Республіки“. Конференція має в дальшому встановити тимчасовий уряд, що управлятиме країною аж до часу, як буде скликаний „все-китайський народний конгрес“, що має започаткувати постійну комуністичну владу. Новий уряд має бути під проводом комуністичної партії в Китаю, як це стверджується офіційно, хоча формально допускається теж представництво багатьох політичних груп з-поза комуністичних рядів.

ЗААРЕНТУВАЛИ „СВІТОВОГО ГРОМАДИНИНА“

Париж, 22 вересня. — Французька поліція придержала Гері Дейвіса, що зрікся свого американського громадянства, проголошуючи себе „першим світовим громадянином“. Він мав мале непорозуміння з поліцією щодо свого побуту.

ГРОМАДИ ДОПОМАГАЮТЬ В ПЕРЕСЕЛЕННІ АКЦІЇ

Філадельфія, 22 вересня. — Крім проголошення вже попередньо, до канцелярії ЗУАДКомітету продовжують надходити зголошення від громад, парафій та поодиноких громадян, що виявляють розуміння нагалячості рятуково-переселенної акції та готові допо-

СЕНАТОР ДЖОРДЖ ЗА ОЗБРОЄННЯ НІМЕЧЧИНИ ПРОТИ РОСІЇ

У сенатській дискусії над придомом фондів для озброєння Західної Європи промовляв сен. Валтер Ф. Джордж, один з демократичних провідників міжнародної політики. Він вийшов з проектом, щоб обтяти пропозицію урядом суму на озброєння Західних держав на повного півбілліона доларів, однак водночас запропонував, щоб озброїти Німеччину проти Советської Росії. Він скритикував дотеперішню політику Америки супроти Німеччини, кажучи, що не треба було ніщити німецьких фабрик, у такому часі, коли Росія загрожувала Європі. „Єдина Німеччина може дати військову безпеку Західній Європі. Це велике питання, чи Італія й Франція, маючи велику частину комуністичного населення, буде навіть у спроможності перевести мобілізацію проти Росії?“ — запитував сенатор Джордж. Він потім перейшов на паяни федерального уряду для озброєння інших держав і запитував, чи то розумно в такому часі ослаблювати Америку внутрішніми соціалістичними проектами. — Сен. Джан Фостер Долаес, республіканець, обстоював проєкт адміністрації, а сен. Бирд, демократ, остерігав, що після одної виплати на озброєння Європи треба буде шороку призначувати якусь суму на цю ціль. Він однак домогався призначити \$100,000,000 на відбудову знищених церков в Європі на випадок, коли б сенат ухвалив повну суму на озброєння Європи.

ВСТАНОВЛЕНО ЦИВІЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ В НІМЕЧЧИНІ

Бонн, Німеччина, 22 вересня. — Рада високих комісарів західних союзників, репрезентуючи владу Злучених Держав, Британії і Франції в Західній Німеччині, була вчора формально встановлена, перебираючи контроль країни. Вона діятиме на підставі ухваленого окупаційного статуту, що правитиме за мировий договір між західними союзниками та новоствореною західно-німецькою федеративною республікою. Ця акція остаточно закінчує військове управління західних союзників в Німеччині. Окупаційний Статут, схвалений трьома західними союзниками у Вашингтоні дня 8-го квітня ц. р., дав німецькому самоуправлінню широкі повноваження, зберігаючи за західними союзниками право контролю в інтересі безпеки та демократії. Західні високі комісари вручили новому канцлерові Німеччини, д-рові Аденауеру, текст окупаційного статуту і рішучасно листу нових законів, що заступлятимуть дотеперішні закони військового управління. Аденауер зі свого боку закликав до перевірки статуту та поширення повноважень для німецького уряду. Встановлення цивільного управління та створення західно-німецької республіки є останнім кроком на шляху до мирового договору з Німеччиною та відновлення німецької суверенності.

ПОБОВОЖАННЯ БРИТАНІЇ У ЗВ'ЯЗКУ З ДЕВАЛЬВАЦІЄЮ

Лондон, 22 вересня. — Не звважаючи на заповнення британського уряду, що проголошена недавно девальвація фунта стерлінгів не матиме впливу на збільшення цін в Англії, за виком малої підвищення цін хліба, серед населення збільшується побоювання, що урядові не пощасти вдержати цін на дотеперішній стої та що прийде до поважного збільшення коштів прожитку. В поодиноких випадках вже стверджується тенденція такого розвитку, що створює помітне занепокоєння серед всіх верств населення.

ПРОКУРАТОР ДОМАГАЄТЬСЯ КАРИ СМЕРТІ ДЛЯ РАЙКА

Будапешт, 22 вересня. — В процесі проти бывшего комуністичного міністра внутрішніх і закордонних справ, Липла Райка, та його 8 співбачувачених в „змові“ проти відданого Москві уряду, прокуратор домогався вчора карі смерті для головного підсудного та його сімох співбачувачених. Він ствердив, що на лаві обвинувачених є не тільки Райк та інші змовники, але теж „Вільгород і Вашингтон“ та завданням суду є „віддати голову гадінні, яка хоче нас вкисити“. Оборона „боронила“ підсудних, признаючи всю їхню „вину“ та прохуючи для них „милосердя“, називаючи їх самих тільки „іграшками в руках Вашингтону і Лондону“.

ЛІКВІДАЦІЯ ЗОРГАНІЗОВАНОЇ ПАРТИЗАНКИ В ГРЕЦІЇ

Лейк Сокеес, 22 вересня. — Балканська Комісія Об'єднаних Націй вчора формально повідомила Генеральну Асамблею про остаточно ліквідацію грецькими національними військами зорганізованої більшовицької партизанки в тій країні та повну контролю кордонів. В звідомленні стверджується, що велика кількість партизанів і цивільних втекла до сусідніх з Грецією країн, що продовжує загрожувати новим нападів. Комісія обвинувачує знову Болгарію і Албанію в загрозі балканського миру їхньою підтримкою партизанів. Інтересно, що разом з ними вже не згадується Югославія.

ПОРТУГАЛІЯ, ЛЮКСЕМБУРГ І НІМЕЧЧИНА ЗМЕНШУЮТЬ ВАРТІСТЬ ВАЛЮТ

Лісбона, Португалія, 22 вересня. — В слід за цілим рядом інших країн, що достосувалися до девальвації фунта стерлінгів та зменшили вартість своїх валют, в останньому пішли ще три дальші країни, а саме: Португалія, Люксембург і Західна Німеччина. Досі такі країни зменшили вартість своїх грошей: Австрія, Британія, Бельгія, Бурма, Цейлон, Данія, Єгипет, Франція, Фінляндія, Греція, Ірландія, Ірак, Іспанія, Ісландія, Люксембург, Малайя, Голандія, Норвегія, Швеція, Португалія, Південна Африка, Швеція.

ВІДЛОЖЕНО ПРОЦЕС ФОН МАНШТАЙНА

Гамбург, 22 вересня. — Бриганський військовий трибунал, що судить колишнього німецького маршала фон Манштайна, відложив вчора дальшу розправу до 5-го жовтня. Манштайна судять за 17-головних воєнних злочинів.

„БЕЗПЕЧАДНА ЧИСТКА“ В ПОЛЬЩІ

Варшава, 22 вересня. — Секретар більшовицького Політбюро в Польщі, Яків Берман, заповів „безпечадну чистку“ всіх правих та демократичних елементів з усіх відподільних постів в країні, зокрема з рядів партії. Свої погрози він зв'язував з теперішнім процесом в Будапешті.

ЧЕСЬКІ СВЯЩЕННИКІ НЕ ХОЧУТЬ БОЛЬШЕВИКІВ І ЇХ ГРОШЕЙ

Прага, 22 вересня. — Католицький священник в Чехословаччині відмовляється приймати від уряду підвищену платню, передбачену новим законом. Вони вважають, що це означало б рівночасно їхню згоду на самий закон, що має на меті в цілому підпорядкувати Церкву інтересам комуністичної партії і держави. Священники сподіються, що як уряд відбере їм всі можливості прожитку, то вони зможуть адержатися подарунками від вірників.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATA:		SUBSCRIPTION RATES:	
Ha рік	\$7.00	One year	\$7.00
Ha шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
Ha три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Загороді:		Foreign and Jersey City Rates:	
Ha рік	\$10.00	One year	\$10.00
Ha шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
Ha три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА" P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАБЛИЖАЄТЬСЯ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

Четвертий з черги Конгрес Американських Українців відбудеться в дні 5 і 6 листопада в тому самому місті, в якому відбувся Перший Конгрес в 1940 році, себто в Вашингтоні, столиці країни. Перший Конгрес Американських Українців був скликаний з метою „заманіфестувати перед широким світом право українського народу на вільний державний розвиток, нарівні з іншими народами Європи, і налагодити дальшу акцію тутешніх українських організацій на допомогу, державним змаганням до Самостійної, Соборної і Народноправної України". В політичній платформі Українського Конгресового Комітету, який скликав цей Конгрес, підкреслено, що російський імперіалізм та польський націоналізм „занадто ясно показали свою непримиримість до українських державних змагань, щоб хто з українців міг ще мати сумнів щодо небезпечності, яка грозить Україні з їхнього боку". Знов небезпеку з боку німецького нацизму зясовано тоді так: „Націстичну Німеччину інтересує Україна тільки як предмет економічного завоювання і колонізації для пануючої німецької раси, або як предмет торгу з іншими державами". Наше відношення до большевизму, нацизму та фашизму виявлено в такий спосіб: „Ми рішуче і беззаперечно відкидаємо ідеї, на яких ґрунтуються тільки большевизм, але так само фашизм та нацизм, як не-українські, незгідні з найліпшими українськими традиціями, шкідливі для поступу українського народу, ворожі для свободи думки і совісті". В цій платформі сказано ще таке: „Війна в Європі накладала на українську імміграцію за океаном обов'язок підняти перед світом голос в обороні прав українського народу на власну державу. Ми одні маємо змогу вільно сказати, що український народ повстал, та що він жадає для себе того самого права самовизначення, що призначене іншим народам".

Перший Конгрес Американських Українців, що відбувся в 1940 році в Вашингтоні, був величавою політичною маніфестацією, виявом великої моральної та ідейної сили, віри в перемогу Української Правди. Наступні Конгреси стояли непохитно при проголошенні в 1940 році принципів, присвячуючи більше уваги комуністичній пропаганді, дуже широко ведений впродовж війни і звернений проти цілого українського самостійницького руху, який вона зважувала зловбно й брехливо з гідлеризмом, нацизмом та фашизмом.

Цього року знову зійдемося у Вашингтоні — масово й маніфестаційно. Четвертий Конгрес Американських Українців мусить сказати ще сильніше слово в обороні повзеного українського народу, як це було в 1940 році, бо трагедія України це вже не тільки море сліз і крові, але духове й фізичне вигублювання українського народу. Тому кожна наша громада мусить обов'язково бути заступлена на цьому Конгресі. Вей більші організації повинні мати на Конгресі своїх представників. Менші повинні зв'язуватися з такими ж другими організаціями і висилати спільно теж і від себе делегатів. Над тим треба застановитися уже тепер, такі зараз. Треба теж допомогти Українському Конгресовому Комітету матеріально, бо вже саме влаштування Конгресу потребує значних матеріальних витрат.

Як в 1940 році мали ми у зв'язку з Першим Конгресом Американських Українців теж і величаву українську культуру маніфестацію — „Свято Української Пісні" під проводом славного Олександра Кошиця — так буде й цього року. У перший день Конгресу, в суботу 5 листопада, виступити у Вашингтоні славна Капеля Вандурствів, що недавно прибула з Європи. Теж буде влаштована Мистецька Вистава творів передових українських мистців.

К. ПЕТРУС СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕННЯМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

В Діяннях Апостолів, у главі 2-й, стихі 17 і 21, повторюється пророчтво Іоїля, а в главі 16-й, стих 9-й оповідається про вночішнє видіння Апостола Павла.

Якщо уважно переглянути свято-отецьку літературу й біографії святих мучеників, ми знайдемо дуже багато оповідань про те, як у снах і сновидіннях ці світла християнства і всього світу віддали відкриття, мали еднання з янголами й небожителями, при чому грань між сном і дійсністю ставала остільки невідчутна, що вони вагались навіть визначити — чи було це в сні, чи наяву.

Така природа божественно-го сну чи сновидіння, які даються людям для їхнього врозумлення і спасіння.

Навіть з матеріалістичної точки погляду не всі сні пояснені, і не всі вони являються собою „репродукцію" пережитих нами вражень і відчуттів. Якщо на „скрані нашої робочої свідомості" можуть проектуватися ідеї й події, що вже десь існували чи існують, то таким чином наша душа може сприйняти й відчутти те, чого ще ніде й ніколи не було.

На ці запитання матеріалісти звичайно відповідають, що це — або випадковий збіг, а

РОБІТНИЧІ ПЕНСІЇ

Перед двома тижнями здавалося, що заколот, викликаний домаганнями робітничих уній в справі старечої пенсії буде наладнений мирною дорогою, тобто без страйків, але виявляється, що це далеко складніша проблема ніж можна було передбачувати. Вона ускладнена тим, що до неї різно поставилися підприємці, які мали б покривати кошти тих пенсій. Деякі власники вугільних шахт, які давніше не тільки погодилися були признати вуглекопачу старечу пенсію, але вже й доплачували свої пайки до добродійного фонду, з якого виплачуються пенсії, перестали їх виплачувати під замітом, що ніби голова майнерської юнії, Джан Луїс, зловив контракт, а доплати мали б їх зобов'язувати тільки тоді, коли є контракт. На це реагували вуглекопи спонтанним страйком.

Сталева індустрія, погодившись з думкою, що робітникам треба признати старечу пенсію, вийшла з закладом, що не самі тільки підприємці мають доплачувати до пенсійного фонду, але й робітники. Підприємство Форда, яке вже здавна погоджувалося з думкою, що робітникам треба признати старечу пенсію, а тільки підждати на відповідний час, оприлюднило тепер свою згоду на пенсію по \$50 місячно, однак з деякими застереженнями.

Прилюдна дискусія на тему признання старечої пенсії робітникам уже не займається питанням, чи домагання пенсії робітникам є справедливим, а тільки, як велика мала би бути ця пенсія та хто має вносити вкладки до пенсійного фонду. При вирішуванні пенсії для майнерів цього питання не було тому, що там прийнято засаду, що фонд пенсійний переходить у фонд добродійності і до нього приходять гроші з бонусу по 10, а пізніше по 20 центів від викопаної робітником тону вугілля. Виявляється, що фонд пенсійний створено з вищої ціни вугілля, бо підприємці вже вміють назначити ціну на тону вугілля так, щоб з неї відбити собі й бонус. Однак при переговорах над пенсійним фондом у сталевій промислі деякі власники тих підприємств поставили питання так: Чому тільки підприємці мають доплачувати до пенсійного фонду, а не на спільку з робітниками?

На це відповідають з робітничого боку, що головні урядники сталевих компаній хоч побирають дуже високі платні, мають ще й загарантовані пенсії на старість, які сягають і до сто тисяч доларів річно для одної людини і навіть не платять одного цента з своїх бо категорія явищ, яка в майбутньому має бути науково розкрита й досліджена. Так чи інакше, а факти сновидіння та духовидіння залишаються фактами. Можна їх заперечувати, сказав Шопенгауер, але цим ми виявимо тільки не знання своє, а неумово. В своїй книзі „Про духовидіння" він розповідає про сон, який напередодні бачила його служниця. Їй снилося, що Шопенгауер перекинув чорний нильний розлив по підлозі свого кабінету атранент. На другий день це й сталося. Коли філософ покинув свою служницю і звелів їй прибирати з підлоги розбитий чорний кришталевий акашаніа. Так вразив її цей „збіг" сну з довершеним фактом!.. Чи це, може, категорія явищ, які колись будуть вивчені матеріалістами?

Про такі „збіги" й „віщі" хопеннун мені, що в камері

зайняти в малих підприємствах або працюють тільки самі для себе? Вони, як виглядає, не мають підтримки загалу; вони „забуті люди".

З цього заключення, подекшув в праці, підвищу платні або забезпечення на старі літа можуть осягнути скорше робітники, які мають за собою великі юнії, а за безпомічними нема кому обстати. На ділі ж так зле не є, бо кожний робітничий осяг великих юній об'єднує теж змагання загалу робітництва до поліпшення долі. „Забута людина" має ще й конгрес за собою, який розглядає ці справи за загальною становища, а не одної групи. Взагалі було б справедливіше й доцільніше розглядати усі робітничі питання під кутом загально-робітничого інтересу, а не інтересу одної чи кількох груп.

Та тут треба звернути увагу на ще одну справу, а це, що старечу пенсію дістають тільки робітники, які працюють у багатих підприємствах і які можуть своє домагання підтримати організованою силою, тобто юніями погрозами, страйком чи навіть натиском на уряд або на конгрес. Само собою вирнає питання: Що зробити з робітниками, які злише груп.

„На роздоріжжях смерті"

Література про практики Советів, які вони вичарували зі своїх дивовижних мозків для того, щоб приборкати та опанувати людину, росте зі швидкістю лавини. На всіх мовах світу день-щодень, там то там, появляються нові книги насичені страшним змістом тієї дійсності. Читаючи такі книги стигне не раз в жилах кров і стає одразу соромно за свій зміст слова Людина.

Жахи, що протягом ось другого покоління стосують Советів для втримання своєї системи мають чимало історичну передумову. Розгорніть першу ліпшу книгу Леніна, Плеханова, Маркса і всіх їм подібних і ви там одразу наткнетеся на ось таке: „пролетаріат повинен мати в своїх руках політичну владу, яка зробить його паном положення і дозволить йому безжалосно роздушити всі ті перешкоди, що зустрінуть йому на дорозі до його великої мети". В даному випадку це Плеханов так радить у своєму проєкті програми партії пролетаріату. І ось пролетаріат таку владу дістав, він її має і всі безжалосні засоби застосовує. Якраз про ті засоби й оловідають чисельні страшні документи нашого часу до яких також належить і книжка М. Приходька „На роздоріжжях смерті".

Нашою мовою вже вийшло чимало подібної літератури. Досить лише згадати кілька томів спогадів Юрченка, що вийшли перед війною у Львові, спогади Горліс-Горського, тепер кілька книжок С. Підгайного „Недостріляні", спомини Кубанської, спогади Петруса, що саме друкуються на сторінках „Свободи" і багато, багато інших, щоб уявляти нашу думку. До цієї черги і долучається публікація М. Приходька.

Нашою мовою вже вийшло чимало подібної літератури. Досить лише згадати кілька томів спогадів Юрченка, що вийшли перед війною у Львові, спогади Горліс-Горського, тепер кілька книжок С. Підгайного „Недостріляні", спомини Кубанської, спогади Петруса, що саме друкуються на сторінках „Свободи" і багато, багато інших, щоб уявляти нашу думку. До цієї черги і долучається публікація М. Приходька.

Як видають календарі на Україні

Про напрям большевицької політики в Україні дає яскраве уявлення „Табель-календар на 1949 р." Ця чотирнадцятисторінкова брошура видана мільйоновим накладом.

Що ж є в ній українського? Отже є українська мова (саме правопис), але максимального наближення до „братньої" московської. Крім цього українського — дуже мало.

На 125 пам'яток дати лише три дати народження й смерті Шевченка, Франка і Коцюбинського, 4 згадки про визволення українських міст (Києва, Харкова, Полтави і Львова) від німецьких загарбників, 2 згадки про „возз'єднання" Галичини й Закарпаття з Україною та одна згадка (жирним шрифтом!) про „приєднання України до Російської держави", про т. зв. Переяславську Раду з 18 січня 1654 р. (Характерно, що підкреслено Російську державу, а тодішню Українську державу не зазначено). Отже українською народом дозволено знати лише 10 дат із рідної історії, натомість 115 пам'яток дати з історії Московії та її культури. Про кого там тільки немає! Не тільки московських

час-від-часу штурхав мене ногою і питав, чи я буду писати", — свідчить М. Приходько. „Вот ти сейчас поедешь в тюрьму, будешь там гнить как сабака, а твоя жена в это время наверно наслаждается в чей нибудь объятиях" — продовжує своє Сатана-Шигальов у вигляді советського слідчого. Тортур моральні і фізичні, тортур душі і тіла — ось засоби упокорення. Все те, що спричинило біль, що зламає, що виверне, що знищить... І такими засобами „безжалісний пролетаріат" він і веде свою боротьбу з рештою дев'яти десятих порядного не злочинного, як він сам, людства.

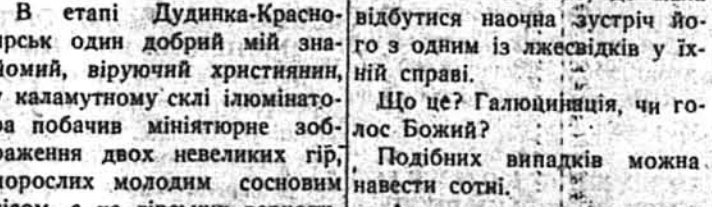
Книга М. Приходька спокійно, широко і речево оновідає про нашу добу, про людей, що в ній діють і про все те, що бачили його очі і чули його вуха у цій пекельно-жорстокій дійсності. Вона не робить висновків, бо завдання її не бути суддею, а лише свідком суду майбутнього. Від решти літератури подібного змісту вона корисно вирізняється своїм власним спокоєм. Вона не істеризує, говорить правду. І це чується з кожної сторінки цієї книги.

Чи потрібна така література? Навіть дуже. Рано, чи пізно, як не тепер то в майбутньому, а справедливість на

землі, та справжній, правдиво людська, повинна настати. І вона настане... І такі протоколи життя, як ця книга, знайдуть своє справжнє виправдання. Тому якраз вона і цінна, тому вона і конечна.

У. С.

ВОГУНАТЕ В ЧЛЕНІ У. Н. СОЮЗУ!

Sitting on top of the world is the spot where most of us would like to be — free from financial worry — sure that our future and the future of those we love is secure. Your government is providing the opportunity to start climbing to that enviable spot — buy U. S. Savings Bonds the automatic way — the Payroll Savings Plan where you work, or if self-employed, the Bank-Month Plan where you bank. The future will take care of itself when you save the safe, sure way. Your seat way up there is reserved the moment you enroll on one of these Savings Bonds Plans. This is YOUR OPPORTUNITY.

U. S. Treasury Department

В етапі Дудинка-Красноярськ один добрий мій знайомий, віруючий християнин, у каламутному склі люмінатора побачив мініатюрне зображення двох невеличких гір, порослих молодим сосновим лісом, а на гірських верховинах — двоє високих дерев. Потім, у Кандалаці, він показував мені їх на південь від табору, і вони точно відповідали його описові ще в дорозі на Красноярськ.

Що це — випадковий збіг, тепер, чи відкриття Боже? В одній обласній тюрмі був, як ви пам'ятаєте, величезний збіг, тепер, чи відкриття Боже? Вони трималися всі купи і чекали суду. Якось у неділю один із них, лежачи на мармах у молитовному стані, ясно почув голос: „Доля твоя вирішиться в четвер..."

Про цей випадок він розповів своїм спільникам. Наступного четверга його самого ви-

(Далше буде).

Від Українського Вільного Університету в Мюнхені

Заклик до вільного українського громадянства за океаном і за кордонами Рідної Землі.

Наша вільна від чужого українському духові гнѣту висока школа, Український Вільний Університет, опинилась в дуже скрутному матеріальному положенні. Грошева реформа, що її переведено в 1948 році на землях Західної Німеччини, позбавила велике число нашої студіюючої молоді можливості оплатити початі студії. Це відбилоса теж на матеріальних засобах Українського Вільного Університету, що його підставою удержання були саме вплачувані студентством оплати.

Чи маємо допустити до того, щоб єдиний у світі Український Вільний Університет закінчив після свого двадцятилітнього існування своє високе післанництво вишколювати українську молодь в дусі гуманізму, християнського світогляду і демократії? Сотні української молоді, що завдяки існуванню Українського Вільного Університету мали змогу набувати і поглиблювати своє знання, були втрачені для нашої ідеї виховати і вишколити ровних працівників для розбудови української нації і держави.

Не допустіть до того, щоб наша святиня науки з такою світлою традицією перестала існувати на велику потіху ворогові. Пам'ятайте, що Вашим святым обов'язком є підтримати її всіми силами! Хай наші діти і внуки не постидяться своїх батьків!

Ставайте добрими і меценатами Українського Вільного Університету та допоможіть йому матеріально і вдалі виконувати своє велике завдання поширювати і поглиблювати українську науку, вільну від рабства і фальшивого світогляду.

Грошеві датки на вдержання Українського Вільного Університету слід складати на адресу:

Prof. VLADIMIR TIMOSHENKO
American Fruit Company,
Paolo Alto Office,
Paolo Alto, Calif.

з допискою: даток для У.В.У.

Епископ д-р Іван Бучко,
Голова Кураторії У.В.У.

Проф. д-р Юрій Панейко,
Ректор Українського Вільного Університету.

МОЛОДЬ У. Н. СОЮЗУ В ВІЛЕС-БЕРІ ВІВЧАЄ УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ТАНКИ.—Ця картина була поміщена в Таймс Лідер, Ді Іннінг Ньюс, Вільс-Бері, Па., з дня 9. вересня 1949. Вона знята в будинку Йонг Мен Крисччен Асоційшен у часі проби української групи, яка вправляла українські танки. Таких груп с там 22. Українська група складається майже з самих молодих членів У. Н. Союзу. Вчителем танків є С. Парашан, а учасниками: С. Іванів, Р. Славич, М. Славич, Г. Славич, І. Мельник, М. Галайда, П. Радко, К. Герман, Ш. Оленяк, М. Прох, М. Лабуда, К. Москва, М. Фіняк, А. Бонко, Я. Елко, Г. Мельник.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШКАГО, ІЛЛ.

„Борітеся, поборете!”

Доходять до нас тривожні вісті про кризу переселенної акції. Читаємо про надзвичайні і наглі збори ЗУАДКомітету про резолюції представників американсько-українських громад, про апелі до сумління й серцець людей доброї волі, рятуйте!

Самі на місці переживаємо кризу переселенної акції. Що дня свіжі люди заливають українське Шікаго та вивонюють й так вже переповнені можливості приміщень для нових людей, які приїхали до Америки, щоб знайти притулок й чесну працю у вільній країні! А країна наша приймає всіх. В домі У. Н. Союзу сплять люди на галі, в клубі, на сцені, а з браку місця нерідко й на подвір'ї. Спільна кухня варить щоденно те, що доставляють добрі люди. А люди привозять мішками барабді, цибуллю, ковбасу, капусту, м'ясо і т. д. Творяться самі з себе добровільні дижурні в кухні і на залі. Все є хтось зі старих імігрантів під рукою, що „всім верховодить”. А є чим „верховодити”, бо треба сотню людей нагодувати, про дітей зокрема подбати, „сошел секюриті” постаратись, за працю комусь треба йти, за мешканням розглянутись. І коли те все зробиться й думаютъ лю-

ди, що діло зроблене й можна на „лавах спочити”, приходять нова телеграма від ЗУАДКомітету: зустрічайте нових людей на двірці. І знову та сама процедура, знову треба наново зачиняти! І коли те скінчиться?

Відповідь проста: тоді як останній українець приїде до нас, як замкнуться ворота Америки по вичерпанню 200-тисячної квоти. Інакше, й бути не може! Нехай тяжко нам буде ще місяць, два, півроку чи рік, але видержати треба! Треба потішати себе самих, що колись переселенна акція закінчиться а нові люди збагатять нас своєю свіжою кров'ю, знанням й працею.

Треба тішити себе тим, що ми в слушний час використали нагоду й переселили тисячі українців до Америки та так виринули від біди й загляди. А мешканева криза, безробіття? І це можна й треба побороти! Про ті справи знає американський уряд, а проте переселенної акції не припинює. Навпаки, думає її поширити. Чому? Тому, що вірять, що Америка великий й багатий край та потрафить легко проковтнути тих кількості тисяч нових колоністів, й що вони в Америці не загинуть. Нехай й важко їм буде в початках, але тут важко було навіть тим, що приїхали на кораблі „Мейфлавер”.

Найважливішою справою в переселенній кризі тепер є — видержати! Видержати й не по-

падати в зневіру й непотрібну паніку. Зовсім так як видержує військовий гарнізон в часі облоги.

Треба відокремити тих, що духа траять, тих, що паніку ширять, тих, що чекають на невдачу, бо такі все й всюди бувають. Треба опертися на тих, що вміють „постояти”.

Шікаго не нарікає, хоч може не раз й бурмотить під носом, що кривда нам, що забагато людей „нам Зудак посилає”. Але новими людьми опікується без протестів. Це робить у нас Дім У. Н. Союзу, Лі. а Американців Українсько-Походження, Самопоміч й Українські Церкви.

Православна парафія ім. св. Володимира, під проводом о. Мицика, створила навіть свій переселенний осередок, де людей як осередків. Всіх тих людей оформлюється, приміщуються на працю, відшуковують квартири, відкриваються „бейзменти”!

Не менше важкою справою є вміти зорієнтувати апарат, якого в нас в Америці не було, а як був, то невиспачальний. Ми, правду сказати, не сподівалися такого великого успіху в переселенній акції Зудак. Думає народ, що українці є все на сірому кінці. Та тим разом українці мають приємне розчарування, вони одні з перших міст завоювали. Треба лише говорити устами головного контролера УНСоюзу, Д. Капітулі, „зловити бика за роги й його держати”.

„Шікаго зловидо бика за роги” — треба лише його видержати!

В минулу неділю було у нас віче в справі переселенної акції. Були добрі промови, була повна зала людей під українською католицькою церквою св. Ніколая. З нових людей говорив інж. Богдан Білинський, б. посол до союму. Він ствердив, що старі імігранти виконали величезну працю, принесли величезні тягари в переселенній акції й що далі на місці помагають новоприбульшим. Подав на те факти!

Представник ЗУАДКомітету адв. Роман Смух, здав обширний звіт зі своєї діяльності в Європі. Переказав про всі ті труднощі, що мав він як представник українців в Європі. Подав в деталях як відбувається оформлення нових емігрантів заки дістануться вони на „корабель до волі”. Все те Зудак поборов, „зловив бика за роги”, й тепер він може вислати нам зараз десятки тисяч українців, якщо ми в Америці потрапимо їх примістити.

У висліді, по промові о. ігумена ЧСВВ Андрейчука, громада зложила 1,300 доларів готівкою на переселенну акцію. Не було жадного протесту. Нарід мовчки одобрив акцію Зудак своїми жертвами.

Так практично треба розв'язувати проблеми нашої переселенної кризи. Треба отворити наші кишені й серця. Треба шікаговським українцям заходити до згаданих осередків і розбирати новоприбулих.

Такі люди приходять! Правда, є й такі, що чухаються в потилицю й морщать чоло, мовляв — що то буде! Але є не раз дуже світлі моменти, які може й требаби навести. Але їх вже так багато, що годі, вичисляти. Наведу один з них!

Приходить до Союзового Дому громадянин Степан Брудний зі Савт-Сайду, людина, що спровадила велике число наших людей з Європи й ними всіми заопікувалася. Приходить та каже: я хочу взяти до себе одну родину (хоч в мене вже є 4 особи). Хочу, щоб та родина мала діти й походила родом з Великої України. Чому так? — питаю. А тому, що людей з дітьми менше хочуть брати, а українці з Великої України найбільше нещасні, бо не мають тут знайомих. Тому я, хоч родом зі Західної України, волію би тим разом „тамтих”. Це приклад українського громадянина-патріота.

Треба підчеркнути, що п. Степан Брудний є членом 220-го відділу У. Н. Союзу. Шікаговські українці беріть собі приклад з п. Брудного, а розв'яжете кризу! Борітеся, поборете, Вам Бог помагає! Степан Куропась.

НОВА СВІТОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗПОДІЛУ ЗЕМЕЛЬНИХ ПРОДУКТІВ

Вашингтон, 21 вересня. — Складачі глобальних планів випрацювали начерк нової світової організації, якої цілком буде розділени надвншкю різних продуктів з багатих країн між країнами, яким продуктів нестаче. Це мала б бути корпорація з п'яти біліонами долярів, до якої мали б впадатити капітал держави, відповідно до своїх краєвих доходів. На Злучені Держави Америки припало б мабуть доплатити 40 відсотків, на скільки конгрес згодиться на таку суму. Нова міжнародна агенція має називатись Інтершенел Комодіті Клірінг Гавс (в скороченні І.С.С.Н.), тобто Міжнародна Вимінна Палата Предметів Торгівлі. Її організацію підтримує Юнайтед Нейшенс Фунд енд Агрікультурал Організація (Організація Харчів і

Ришництва при Об'єднаних Державах). Міжнародна Вимінна Палата матиме за завдання устаткувати обмін харчами, щоб створити рівновагу між країнами, які мають надмір харчів і такими, що їм харчів бракує.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИ І СПІВВІДЛАСНИКОМ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНОВОГО МАСТКУ ОРГАНІЗАЦІЙ.

АДВОКАТ
WILLIAM KUZMA
806 South 16th St.,
Newark, N. J.
Phone: ESsex 2-6636

МАШИНКИ
Переробляю до ПИСАННЯ
англійські, ціна \$21.00. Маємо також нові і перероблені українські машинки. Рахункові машини. Офісові прилади.
ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY
119 W. 23rd St. (6-7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8086

ІВАН БУЧКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
зареєстрований по \$150
ціна так низька як
ОВСЛУГА НАЙКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer,
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПОШУКУВАННЯ

ЮЛІЯ СРОГА з села Терещів, пов. Салок, шукає своїх п'ятих та тіток: **ЯРОСЛАВ ГРИГОРІЙ, СТЕФАН, ІРИНА І ЕВУ** з дому Терещів, які виїхали до Америки ще перед першою світовою війною. Хто про них знає, або вони самі, прошу зареєструвати на адресу: **JOSEPH GUDZ, c/o Hackett Rice, Easton 3, Md., U. S. A.**

МАРЬКО ПЕТРО, син Миколи і Ани (Кучини), з села Старинська, пов. Яворів, Галичина, пошукує тітку **ФЕВСКУ КУЧИНІНУ**, котра тітку **ФЕВСКУ** в Америці в 1913 р. Хто знає, або вони самі, прошу зареєструвати на адресу: **MASSO PETRO, D. Leach Hereford Farm, Rt. 3, Lexington, Virginia.**

Пошукує **ІВАН І КАТЕРИНУ ДОНДУ** з села Розач, повіт Турк. над Стриєм. Хто про них знає, або вони самі, прошу зареєструвати на адресу: **МИКОЛА ДУХОВСЬКИЙ 137 Frank St., New Haven, Conn.**

ПОСІННА БАЧИНСЬКОГО, сина Максима, пошукує сестру **ОЛЬГА**. Голоositись на адресу: **OLGA TANOKA, c/o Dr. Francis McLaughlin Berwick & Locust Ave., Ruxton 4, Md.**

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА ВИДАЄ НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

Вже появилася 1-ий випуск і розсилається передплатникам.

Умови передплати: — за всі 10 випусків (до 1-го жовтня) \$18.44; — в двох ратах \$21.00, — в місячних ратах по \$2.50.

Жадайте проспектів.

Замовляти прохають на адресу: **M. Shlemkewych, 347 Grier Ave., Elizabeth, N. J.**, або у місцевих кооптертіа.

В кожній українській хаті повинна знайтись ця найновіша Книга Знання про Україну.

ШИФКАРТИ

ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ

ГРОШІ посилаємо до всіх країн і виплачуємо на останній пошті.

АФІДЕВІТИ, петитції та інші потрібні документи на спровадження крехних і знайомих до Америки зі скитальцями та інших країн.

ПРОДАЄМО доми та вського роду бизнесу. У всіх справах звертайтеся до заісного **НОТАРІАЛЬНОГО БЮРА**.

S. KOWBASNIUK

277 EAST 16th ST., Near Ave. A NEW YORK 3, N. Y.

ГРОШІ ПОСИЛАЄМО ДО ВСІХ КРАЇН СВІТА

ШИФКАРТИ - ПОДОРОЖНІ ДОКУМЕНТИ

Продажа різних бизнесів, домі, фирм, та різного роду ассуранцій.

WESSON & BARTKIV
Steamship Agency

AIR PLANE TICKETS TO ALL PARTS OF THE WORLD

ПЕТРО БАРТКІВ

REAL ESTATE & INSURANCE BROKER, NOTARY PUBLIC
309 East 14th Street, Tel: ALgonquin 4-8264. New York 3, N. Y.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КУПІТЬ ІА ПОТРІБНІ КНИЖКИ!

- Не досить післяти дитину до школи. Треба й ще дати книжки, без котрих вона не може навчитись читати, а потім книжки, щоби заохотили її читати. Ось Вам вибір таких книжок для дітей:
- ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука** — 75 ц.
 - ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанки для 2. класу) М. Матвійчука** — 75 ц.
 - ТРЕТЯ ЧИТАНКА (читанка для 3. класу) М. Матвійчука** — 75 ц.
 - ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для 4. класу) М. Матвійчука** — 75 ц.
 - ШКІЛЬНИЙ СПІВАНІК у двох частих. Зладив Ф. Колесса** — 75 ц.
 - МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевича** — 15 ц.
 - МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії. Уложив о. Іван Рудович** — 35 ц.
 - ХРИСТІАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях для дітей. о. С. Біленький** — 50 ц.

Замовлення слати:

“СВОВОДА”

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 2182. Цікавий спостерігач.

Колі Джена гласкала Тікара, вдячний власник цирку зближався до неї.

„Ви врятували нам життя” — сказав він. — Одначе я атратив нашого головного шуткара, Мімбу. Чи міг би я спонукати вас і вашого льва зайняти його місце?

Думаючи, що Тарзан є в'язнем у місті, Джена спонукала Тікара увійти до клітки.

Кілька минут пізніше наспів Тарзан на краю джунглі і цікаво приглядався, як цирк з парадом входив до міста.